

Розділ перший

Улітку 1940 року батьки відправили мене, дев'ятнадцятилітню дурепу, до тітки Пег, яка керувала театральною трупкою у Нью-Йорку.

Мене якраз недавно виключили з коледжу Вассара, бо я постійно прогулювала заняття й через це провалила всі до одного іспити на першому курсі. Я була не така тупа, як могло видатися з моїх оцінок, але якщо не вчишся, нічого доброго з того, мабуть, не виходить. Озираючись тепер на ті роки, я не можу до кінця пригадати, чим займалася весь той час, що його мала проводити на лекціях, але, знаючи себе, припускаю, що я була страшенно заклопотана своєю зовнішністю. (Того року я намагалася опанувати «пасмо вгору», оце я дуже добре пам'ятаю, – зачіску, яка була надзвичайно важлива для мене і до того ж зовсім не проста, але не дуже «вассарівська» за духом.)

Я так і не знайшла собі місця в коледжі, хоч вибору не бракувало. Там були які хочеш дівчата й усі можливі групи за зацікавленнями, але мені було до того всього байдуже

і я не бачила себе серед тих дівчат. Того року в коледжі навчалися політичні революціонерки — вони ходили у строгих чорних штанах і ділилися своїми міркуваннями щодо міжнародного заклоту, от тільки міжнародний заклот мене не цікавив. (І тепер не цікавить. Зате я звернула увагу на ті їхні чорні штани — виглядали вони на диво стильно. Тільки якщо з кишень нічого не випирало.) А ще серед студенток були сміливі академічні дослідниці, яким судилося стати лікарками і юристками задовго до того, як до цих професій узялося багато жінок. Вони мали б мене цікавити, але не цікавили. (По-перше, я їх просто не розрізняла. Вони всі як одна носили мішкуваті вовняні спідниці, які мали такий вигляд, ніби їх поперешивали зі старих светрів, — у мене аж настрій падав, коли я їх бачила.)

Я не хочу сказати, нібито в коледжі Вассара стилем і не пахло. Були там сентиментальні медієвістки зі щирим, наївним поглядом в очах — досить гарненькі; художниці з довгим пишним волоссям; породисті світські левиці, схожі у профіль на левреток. Але ні з першими, ні з другими, ні з третіми в мене не склалося. Може, тому, що я відчувала: у цьому коледжі всі розумніші за мене. (Про юнацьку параною тут не йдеться — я досі переконана в тому, що всі інші студентки справді були розумніші.)

Чесно кажучи, я не могла втямити, щб я взагалі забула в тому коледжі; напевно, сповнювала якесь призначення, а навіщо — цього ніхто не завдав собі клопоту мені пояснити. Змалку мені втовкмачували в голову, що я вчитимусь у коледжі Вассара, але так і не сказали чому. Нащо воно здалося? Що саме я мала з тої науки взяти? І якого милого я жила в тісній як рукавичка гуртожитській кімнатці разом із серйозною майбутньою соціальною реформаторкою?

І взагалі – до того часу навчання мені вже набридло як гірка редька. Я відівчилася купу років у школі для дівчат Емми Віллард у Трої, що в Нью-Йорку, де викладали самі тільки жінки, геніальні випускниці «Семи сестер», – невже цього замало? Я з дванадцяти років навчалася в пансіоні, і мені здавалося, що своє я вже відбула. Скільки ще книжок треба перечитати, щоб довести, що читати ти вмієш? Я вже знала, хто такий Карл Великий, чому б не дати мені нарешті спокій? Ось як я усе це сприймала.

А ще, невдовзі після того, як почався той приречений перший курс у коледжі Вассара, я натрапила на один бар в Поукіпзі, де наливали дешеве пиво й до півночі грали джаз. Я знайшла спосіб, як вибиратися зі студентського містечка, щоб туди вчаштати (мій хитрий план втечі передбачав відчинене вікно у вбиральні й захований у кущах велосипед – для комендантки я була карою небесною, можеш не сумніватися), і тому наступного дня вранці відмінювання латинських іменників ніяк не хотіло лізти мені до голови, бо зазвичай голова в мене тріщала з похмілля.

Ну і ще багато всього мені заважало.

Треба було викурити всі цигарки, наприклад.

Одне слово, я мала море справ.

Тому на потоці, де вчилися триста шістдесят дві молоді розумні студентки, я опинилася в рейтингу на триста шістдесят першому місці – аж мій тато нажахано запитав: «О Господи, а чим тоді займається та, що на останньому?» (Як виявилось, вона підхопила поліомієліт, бідолашка.) Отож коледж Вассара відправив мене додому – цілком справедливо, ну і люб'язно попросив, щоб мене більше там не бачили.

Мама уявлення не мала, що зі мною робити. Ми і за найліпших часів не були особливо близькі. Вона була затята

наїзниця, а я ні кобилою не була, ні кіньми не захоплювалась, то й нам не дуже було про що говорити. Мое фіаско стало для неї такою ганьбою, що її мало не нудило, коли вона мене бачила. На відміну від мене, мама досить добре вчилася в коледжі Вассара, велика їй за це подяка. (Випуск 1915 року. Історія і французька.) Я вступила до тієї священної установи завдяки її досягненням — та її щедрим щорічним пожертвам — і тільки гляньте, що накоїла. Минаючи мене в котромусь із коридорів нашого будинку, мама кивала мені, як досвідчена дипломатка. Ввічливо, але стримано.

Тато теж не знав, що зі мною робити, хоча він цілими днями займався своєю шахтою, де добували залізну руду, і не дуже переймався своєю донькою та її проблемою. Я його, ясна річ, розчарувала, але в нього були важливіші клопоти. Він був промисловцем та ізоляціоністом, а війна, яка набирала обертів у Європі, змушувала його хвилюватися за те, яке майбутнє чекає на його бізнес. За тим усім він не мав коли звертати на мене уваги.

Що ж до мого старшого брата, Волтера, то він творив великі діла у Принстоні й навіть не збирався брати собі то все до голови — хіба засуджував мою безвідповідальну поведінку. Волтер за все життя не скоїв нічого безвідповідального. У пансіоні однокласники так його поважали, що навіть дали йому прізвисько Посол — чиста правда, я нічого не вигадую. Тепер він вивчав інженерну справу, бо хотів будувати інфраструктуру, що допомагатиме людям у всьому світі. (Допишіть у мій каталог гріхів, що я, на відміну від нього, навіть не розуміла до кінця, що таке та «інфраструктура».) Ми з Волтером були майже однолітки — між нами всього два роки різниці, — але в дитинстві не бавилися разом. Коли братові було років дев'ять, він позбувся всіх своїх дитячих